



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ  
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 12-12-97

Αριθ. Γνωμ. 17

Π ρ ο ς

Το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως

Δ/νση Μελετών

Επί του ερωτήματος που διατυπώνεται στο υπ' αριθμ. 1010/2/161 α/17-6-97 έγγραφό σας, "Αν οι αστυνομικές αρχές, ενόψει των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν. 1599/86, του άρθρ. 25 Ν. 1756/88 και του άρθρου 902 ΑΚ, δύνανται να χορηγούν τα στοιχεία ταυτότητας ατόμου που περιέχονται σε διοικητικά έγγραφα ή στην καρτέλλα ταυτότητάς του, όταν ο αιτών επικαλείται την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος, ή απαιτείται πάντοτε για τη χορήγησή τους η προηγούμενη εντολή του οικείου Εισαγγελέα;", η γνώμη μας είναι η ακόλουθη:

1.- Κατά την διάταξη του άρθρ. 16 παρ. 1 Ν. 1599/86 κάθε πολίτης, με τις επιφυλάξεις των διατάξεων της παρ. 3, έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων. Ως διοικητικά έγγραφα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού θεωρούνται όλα τα έγγραφα που συντάσσονται από όργανα του δημόσιου τομέα, ιδίως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιοι οδηγίες, απαντήσεις της διοικήσεως,

γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. Με την διάταξη αυτή χορηγείται ένα γενικό και αυτοτελές δικαίωμα σε κάθε πολίτη να έχει πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα και μάλιστα χωρίς την υποχρέωση να αιτιολογεί την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Η αναφορά δε στην διάταξη αυτή ορισμένων κατηγοριών εγγράφων είναι προφανώς ενδεικτική, ενώ στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται και ο τρόπος ασκήσεως του δικαιώματος αυτού που μπορεί να είναι είτε με επιτόπια μελέτη, είτε με την λήψη αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή μπορεί να βλάψει το έγγραφο. Έτσι περιορίζεται πλέον σημαντικά η χρήση και η εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 902 του Ασπ. Κώδικα ως προς την κατηγορία των ως άνω εγγράφων. Εξαίρεση από την ως άνω γενική διάταξη και αντίστοιχο περιορισμό του δικαιώματος του πολίτη, όσον αφορά τα διοικητικά αυτά έγγραφα, εισάγει η ίδια η διάταξη για τα έγγραφα που αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων προσώπων, καθώς και για όσα αφορούν κρατικά απόρρητα κατά την παρ. 3 του αυτού άρθρου. Η διάταξη δεν διευκρινίζει ποιά από τα ποικίλου περιεχομένου διοικητικά έγγραφα θεωρούνται ότι αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή των πολιτών. Είναι όμως προφανές ότι ο νομοθέτης, με την ως άνω εξαίρεση, θέλει να προστατεύσει τους τρίτους από την διαρροή πληροφοριών που αφορούν αποκλειστικά την ιδιωτική ή οικογενειακή τους ζωή και να επιτύχει μία εξισορρόπηση μεταξύ του δικαιώματος του ενός πολίτη για την πρόσβασή του στα διοικητικά έγγραφα του δημόσιου τομέα και του δικαιώματος του άλλου

πολίτη να διατηρήσει απαραβίαστη την ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή. Πρέπει επομένως να δεχθούμε ότι στην έννοια των εγγράφων αυτών περιλαμβάνονται και εκείνα που αναφέρονται στην διεύθυνση κατοικίας, στην ηλικία και στην οικογενειακή κατάσταση των πολιτών γενικώς, γιατί τα στοιχεία αυτά συγκροτούν κυρίως την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή των πολιτών. Κατά συνέπεια τα διοικητικά έγγραφα και οι καρτέλλες, που συντάσσονται από τους αστυνομικούς και φυλάσσονται στις αστυνομικές υπηρεσίες, οι οποίες περιέχουν τα στοιχεία ταυτότητας των πολιτών περιλαμβάνονται στα έγγραφα αυτά.

Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση σε ιδιώτες από τις αστυνομικές αρχές στοιχείων ταυτότητας οποιουδήποτε ατόμου που περιέχονται σε διοικητικά έγγραφα ή στην καρτέλλα ταυτότητάς του, έστω και αν επικαλείται ο αιτών έννομο συμφέρον.

2.- Κατά την διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 εδαφ. β' του Ν. 1756/88 ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών δικαιούται να παραγγείλλει τις υπηρεσίες του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών κοινής ωφελείας και όλων γενικά των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα, να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους, όταν το ζητήσουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 261 του Κ.Π.Δ.

Με την διάταξη αυτή, που είναι νεότερη του Ν. 1599/86 και στην οποία δεν επαναλαμβάνονται οι εξαιρέσεις για την

2a

ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων, παρέχεται γενικότερο και ευρύτερο δικαίωμα στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών να παραγγείλει την χορήγηση αντιγράφων των ως άνω εγγράφων. Επομένως ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών, όταν παραλαμβάνει αίτηση για χορήγηση αντιγράφων, δεν δεσμεύεται να παραγγείλει την χορήγηση των αντιγράφων αυτών, έστω και αν αναφέρονται στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή τρίτων, με μόνους τους περιορισμούς ότι ο αιτών θα θεμελιώνει δικαίωμα ή έννομο συμφέρον για τη λήψη των εν λόγω αντιγράφων και ότι δεν θα πρόκειται για έγγραφο του άρθρ. 261 ΚΠΔ. Με τους περιορισμούς αυτούς και με το γεγονός ότι κρίνεται η αίτηση από δικαστικό λειτουργό, αφενός μεν παρέχονται μείζονες εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής των πολιτών, αφετέρου δε αποτρέπονται ποικίλης μορφής καταχρήσεις από τη διαρροή των στοιχείων της ταυτότητάς τους.

3.- Όσον αφορά τέλος στις αναφερόμενες στο ανωτέρω έγγραφό σας διατάξεις των άρθρων 163 του ΠΔ 141/91 και 36 του ΠΔ 75/87, εφόσον τα Π.Δ/τα αυτά έχουν εκδοθεί κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, εξακολουθούν βεβαίως να ισχύουν και ιδίως η πρώτη από αυτές που έχει και μεγάλη πρακτική χρησιμότητα.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου



Γεώργιος Αρβανίτης

Π.Π.